

Tisztelgés dr. Jánky István tanár úr emléke előtt

Dr. Jánky István tanár úr emlékét idézzük, alakját, intellektusát, jellemét, emberi tartását.

Nemcsak az anyagnak, hanem a szellemnek is van megmaradási törvénye. A tanári munka szépsége sem csak a napi tanításban merül ki, hanem abban is, hogy „ifjú szívekben” él tovább.

A tanár életét a tanítványok emlékezete tartja ébren, különösen a tollforgató tanítványoké, márpedig Jánky tanár úr keze alól egész tollforgató gárda került ki, például Simon István, Bertha Bulcsú, Györe Imre, Búzás Huba személyében. Bertha Bulcsú a *Balatoni évtizedek* című kötetében írja:

„... *Keszthely embereket jelentett nekem, például Jánky Istvánt, aki 2-3 magyar- és oroszórát is egybefűzött, és a párizsi éveiről beszélt...*”

Ki volt Jánky István? - illő néhány részletet felvázolni életéről. Vonzó és bányáiról nevezetes vidéken, az erdélyi Érc-hegységben, a Hunyad megyei Brádon született 1905. október 5-én. Gyermekkorára, neveltetésére a polgári környezet és a táj titokzatos szépsége hatott hegyeivel, völgyeivel, erdőrengetegekével. A család 1910-ben az Alföldre, Kiskunhalasra települt át, ami mély nyomot hagyott a gyermeki lélekben. A komor és fenséges havasok után az alföldi homok - ez az élmény későbbi tanulmánykötetében (*A gondolatól a kifejezésig*) is többször megjelenik. Középiskolai tanulmányait a budapesti Werbőczy Gimnáziumban végezte, majd 1924-28 között a Pázmány Péter Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán tanult. Itt keltették fel figyelmét a nyelvészet lélektani és történeti vonatkozásai, a francia nyelv és irodalom stilisztikai szépsége. Esztétikai érdeklődésére jellemző, hogy 1928-ban doktori értekezését *Szemere Pál esztétikai és politikai nézetei* címmel írta. Az esztétika határtudomány a művészet és a filozófia között. Jánky Istvánban mindkettő munkált, a tudós és az író is, nem véletlen, hogy fiatalkorában verseket is írt.

Tanulmányútjai a francia nyelv elsajátítása mellett látókörét gazdagították és a műveltségét gyarapították. Párizs volt ekkor Európa szellemi központja, a francia nyelv volt a kultúra és a diplomácia nyelve. Jánky István Ady költészetének rajongója volt, ez vonzotta Párizsba, a Sorbonne-ra.

Innen jött haza Jánky tanár úr megtelt szellemi poggyással, s ezután 1933-1946-ig a sümegi gimnáziumban tanított. Itt nagy gyakorlatra tett szert a tanulók személyiségének megismerésében. Sokat foglalkozott az alkotás lélektanával, itt írta a már említett

tanulmánykötetét is, melyből kitűnik a gyakorló tanár érdeklődési köre, tudományos igényessége.

Ezután némi kitérő után 1949-től tanított a keszthelyi Vajda János Gimnáziumban magyar nyelv és irodalmat, franciát és oroszot 1970-ig - nyugdíjazásáig -, sőt óraadó tanárként szinte 1974-ben bekövetkezett haláláig. Francia nyelvből több évig szakfelügyelő is volt, széleskörű tudásának, műveltségének híre eljutott a dunántúli régiókon kívüli területekre is.

Jánky Tanár Úr óráiról, tanítási módszereiről sok diákleghenda keringett. Önzetlenül szórta szellemi kincseit.

Keszthely és a Vajda János Gimnázium büszkén őrizheti Jánky István emlékét, aki e városban élt és tanított, s e kettő számára szinte egy volt. A tanítás volt az élete. Köszönettel tartozunk neki! Az emlékezéssel nem pusztán az utókor kötelességét teljesítjük, hiszen mi leszünk gazdagabbak általa!

Jenei Tiborné

Elhangzott a Vajda János Öregdiákok Egyesületének közgyűlésén

László József helytörténeti kutató munkája alapján